

Sygn. akt III AUa 313/19

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 września 2019 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia	SA Elżbieta Gawda
Sędziowie:	SA Krzysztof Szewczak SO del. do SA Jacek Chaciński (spr.)
Protokolant: st. prot. sądowy Joanna Malena	

po rozpoznaniu w dniu 18 września 2019 r. w Lublinie

sprawy M. K. (1)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w B.

o przeniesienie odpowiedzialności z tytułu składek

na skutek apelacji M. K. (1)

od wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie

z dnia 10 października 2018 r. sygn. akt VIII U 2064/16

I. oddala apelację;

II. zasądza od M. K. (1) na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B. kwotę 8.308,95 (osiem tysięcy trzysta osiem 95/100) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

Jacek Chaciński Elżbieta Gawda Krzysztof Szewczak

Sygn. akt III AUa 313/19

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 10 października 2018 r. Sąd Okręgowy w Lublinie oddalił odwołanie M. K. (1) od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B. z dnia 31 sierpnia 2015 r. Zasądził od M. K. (1) na rzecz organu rentowego kwotę 9707,40 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Okręgowy oparł swoje rozstrzygnięcie na następujących ustaleniach faktycznych i rozważaniach prawnych.

M. K. (1) działalność gospodarczą w zakresie sprzedaży mebli biurowych i urządzeń biurowych rozpoczął w 1998 roku.

(...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w B. została zarejestrowana w Krajowym Rejestrze Sądowym w dniu 31 lipca 2002 roku. Do składania oświadczeń woli w jej imieniu uprawniony był, w przypadku jednoosobowego zarządu, prezes spółki samodzielnie. Prezesem zarządu był przez cały okres istnienia spółki M. K. (1). Spółka zatrudniała pracowników.

Przedmiotem działalności spółki była przede wszystkim produkcja i sprzedaż mebli biurowych i sklepowych.

W październiku 2008 roku spółka zakupiła po otrzymaniu kredytu Fabrykę (...) w B.. Do oferty mebli biurowych włączono również meble domowe oraz gabinety.

W latach 2009-2010 spółka uczestniczyła w szeregu przetargów publicznych. Rok 2009 zamknął się niewielkim zyskiem, w kolejnych latach spółka odnotowywała straty.

Trudności w wykonywaniu zobowiązań wymagalnych pojawiły się w 2010 roku, a świadczą o tym: nieuregulowane zobowiązanie w kwocie 5 539,32 złotych wobec Agencji Nieruchomości Rolnych z terminem zapłaty w dniu 31 marca 2010 roku oraz zawarcie ugody ze spółką (...) w Ś. w dniu 30 sierpnia 2010 roku ustalające nowe terminy płatności za fakturę dostarczoną w 2009 roku za maszynę – okleinarkę (...) o wartości 96 848 euro. Z powodu braku realizacji tej ugody ze strony spółki zawarte zostały następnie dwie ugody w dniach 17 października 2011 roku oraz 10 grudnia 2012 roku. W 2011 roku spółka nie uregulowała ośmiu faktur na kwotę 7 683,66 złotych. O nieterminowym regulowaniu zobowiązań w latach 2010 i 2011 świadczą także poniesione przez spółkę odsetki w kwotach odpowiednio 282 942,53 złotych i 244 556,47 złotych. W bilansie sporządzonym na dzień 31 grudnia 2010 roku spółka wykazała zobowiązania w wysokości 6 746 802,55 złotych i wartość majątku w kwocie 6 535 678,87 złotych, a zatem tego dnia zobowiązania przekroczyły wartość majątku o kwotę 211 123,69 złotych.

Z zestawienia należności wpłat i sald zaległości z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, zdrowotne oraz na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych figurujących na koncie spółki za okres od lutego 2012 roku do marca 2013 roku wynika, że spółka nie uregulowała w pełni należnych składek za okres od lutego 2012 roku do kwietnia 2012 roku. Należne składki za ten okres wynosiły 102 926,82 złotych, wpłaty wynosiły 101 857,22 złotych, a zaległości wynosiły 1 069,60 złotych i stanowią one 1,04 % należności. Za okres od maja 2012 roku do lipca 2012 roku spółka zadeklarowała składki w wysokości 173 654,90 złotych i wpłaciła na poczet tych należności kwotę 6 390,47 złotych. Zaległości za ten okres wynoszą 167 264,43 złotych, co stanowi 96,32 % należności. Za sierpień i wrzesień 2012 roku spółka nie zadeklarowała żadnych składek. Wysokość zadeklarowanych składek za okres od października 2012 roku do marca 2013 roku wynosiła 337 707,56 złotych, natomiast wpłaty za ten okres wynoszą 69 577,25 złotych, a zaległości wynoszą 268 130,31 złotych i stanowią 79,40 % należności za ten okres. Większość wpłat dokonana została po upływie ustawowych terminów płatności.

Począwszy od należności za miesiąc maj 2012 roku spółka zupełnie zaniechała płatności składek na ubezpieczenie zdrowotne oraz na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, zaś wpłaty na ubezpieczenia społeczne miały charakter symboliczny, gdyż były to kwoty niewielkie.

Od kwietnia do lipca 2012 roku spółka zrealizowała kilka niewielkich zamówień, zaś w czerwcu 2012 roku zostały złożone oferty w przetargach organizowanych przez (...) Centrum (...) oraz Instytut Techniczny (...), które zostały odrzucone. Z uwagi na trudną sytuację finansową wnioskodawca w dniu 30 października 2012 roku złożył w Sądzie Rejonowym w Białymstoku wniosek o upadłość (...) Spółki z o.o. .

Po złożeniu wniosku spółka prowadziła nadal działalność handlową, co pozwoliło na wygranie kilku przetargów publicznych, opiewających na wysokie kwoty.

Zarząd spółki podjął decyzję o wycofaniu wniosku o upadłość w dniu 8 listopada 2012 roku. W tym okresie spółka prowadziła również negocjacje z kontrahentami spoza sektora publicznego, co skutkowało zawarciem umowy ramowej

o wartości 8 000 000 złotych na dostawę mebli do apartamentowca przy ulicy (...) w W. oraz zakończeniem negocjacji umowy o wartości 6 000 000 złotych na dostawę mebli do budynku (...) w W.. Realizacja tych umów miała nastąpić w III i IV kwartale 2013 roku.

Do realizacji opisanych umów nie doszło, a spółka nie szukała innych zleceń, mając w planach rozpoczęcie opisanych produkcji.

W zaistniałej sytuacji ponowny wniosek o upadłość likwidacyjną spółki został złożony w dniu 4 marca 2013 roku.

Według bilansu sporządzonego na dzień 31 stycznia 2013 roku zobowiązania spółki wynosiły 8 941 501,49 złotych, a wartość aktywów wynosiła 4 442 439,35 złotych. Zobowiązania spółki na ten dzień przekraczały zatem ponad dwukrotnie wartość księgową majątku spółki. Łączna wartość zabezpieczeń na majątku trwałym i zapasach magazynowych spółki według spisu sporządzonego przez wnioskodawcę wynosiła w dniu 1 marca 2013 roku kwotę ponad 10 000 000 złotych. Wartość księgową środków trwałych, tj. środków transportowych oraz maszyn i urządzeń, pomniejszając niespłacone zobowiązania z tytułu ich użytkowania, które na dzień 31 grudnia 2010 roku wynosiły 147 224,35 złotych i na dzień 31 grudnia 2011 roku 253 714,82 złotych. Tak więc w dniu złożenia wniosku o upadłość spółki, tj. w dniu 4 marca 2013 roku, cały majątek spółki stanowił zabezpieczenie kredytów.

W dniu 4 marca 2013 roku został zgłoszony wniosek o ogłoszenie upadłości (...) Spółki z o.o. . Postanowieniem z dnia 13 maja 2013 roku Sąd Rejonowy w Białymstoku, VIII Wydział Gospodarczy w sprawie o sygn. akt VIII GU 8/13 ogłosił upadłość (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, obejmującą likwidację majątku dłużnika. postępowania upadłościowego.

Wnioskiem z dnia 7 sierpnia 2013 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. zgłosił do masy upadłości (...) Spółki z o.o. w B. wierzytelności z tytułu zaległych składek na ubezpieczenia społeczne oraz ubezpieczenie zdrowotne i na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych w łącznej kwocie 470 337,21 złotych wraz z kosztami upomnienia oraz odsetkami za zwłokę liczonymi na dzień poprzedzający ogłoszenie upadłości.

Postanowieniem z dnia 29 stycznia 2015 roku Sąd Rejonowy w Białymstoku zakończył postępowanie upadłościowe (...) Spółki z o.o. w B. w upadłości likwidacyjnej. Wskazana wyżej wierzytelność Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, zgłoszona do masy upadłości, nie została zaspokojona w prowadzonym postępowaniu upadłościowym.

Z dniem 16 kwietnia 2015 roku (...) Spółka z o.o. w B. została wykreślona z rejestru.

Stan faktyczny w sprawie został ustalony w oparciu o dowody z zeznań wnioskodawcy M. K. (1), świadków M. B., A. Z., M. M., G. P., P. D. i A. P., a także na podstawie opinii biegłego z zakresu rachunkowości, finansów i operacji gospodarczych, a ponadto w oparciu o dowody z dokumentów znajdujących się w aktach sprawy, aktach upadłościowych Sądu Rejonowego w Białymstoku o sygn. VIII GU 8/13 oraz aktach organu rentowego, które obdarzono wiarą w całości. Zostały one sporządzone w przepisanej formie, w oparciu o obowiązujące w dacie ich wydania przepisy prawne, przez kompetentne osoby w ramach przysługujących im uprawnień.

Odnosząc się do pozyskanych w toku postępowania opinii (głównej i uzupełniającej) biegłego z zakresu rachunkowości, finansów i operacji gospodarczych Sąd wskazał, że są one kompletne, rzetelne i odpowiadają na postawione w tezach dowodowych pytania Sądu. Wnioski zawarte w tych opiniach są także wystarczająco uzasadnione. Z tych względów Sąd uznał, że opinie przedstawiają wystarczające wiadomości specjalne niezbędne do merytorycznego rozstrzygnięcia zarzutów zawartych w odwołaniu.

W ocenie Sądu, pozyskane opinie są wystarczające do merytorycznego rozstrzygnięcia sprawy oraz zawierają niezbędne wiadomości specjalne oraz kompleksową analizę sytuacji ekonomicznej (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w spornym okresie, wobec czego Sąd uznał, iż brak jest podstaw do wywoływania kolejnych opinii biegłych czy też dalszego uzupełniania opinii już pozyskanych (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 września 1999 roku, II UKN 96/99, OSNP 2000/23/869).

Stan faktyczny ustalono również w oparciu o zeznania wnioskodawcy oraz przesłuchanych w sprawie świadków, które to zeznania Sąd uznał za w pełni wiarygodne, bowiem znajdują oparcie także w zgromadzonej dokumentacji. Świadkowie oraz wnioskodawca wystarczająco szczegółowo opisali sytuację spółki (...) oraz warunki, w jakich funkcjonowała ona na przestrzeni poszczególnych lat. Zeznania świadków są logiczne, spójne, korelują z zeznaniami wnioskodawcy oraz z dokumentami znajdującymi się w aktach sądowych, aktach związkowych i aktach organu rentowego.

Powyzsza ocena dotyczy również zeznań samego wnioskodawcy. Wnioskodawca opisał dokładnie sytuację spółki na przestrzeni lat oraz działania podejmowane w związku ze zmianą koniunktury na rynku meblarskim, a tym samym i sytuacji finansowej spółki. Zdaniem Sądu brak jest jakichkolwiek podstaw do kwestionowania zeznań zarówno wnioskodawcy, jak też i przesłuchanych w sprawie świadków, wobec czego Sąd uznał je za w pełni wiarygodne. Również strony nie podnosiły żadnych okoliczności, które mogłyby podważyć wiarygodność tych zeznań.

Sąd zauważył, iż strona odwołująca się nie kwestionowała w odwołaniu faktu zadłużenia spółki wobec ZUS ani okresów i kwot zaległości. Skarżący wskazywał, iż podjął w dobrej wierze działania w kierunku ogłoszenia upadłości spółki.

Zdaniem Sądu I instancji Odwołanie M. K. (1) jest niezasadne i nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd wskazał, że zgodnie z art. 116 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku ordynacja podatkowa (Dz.U. z 2018 roku, poz. 800, tekst jedn. ze zm.) w zw. z art. 31 i 32 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2017 roku, , poz. 1778, tekst jedn. ze zm.) za zaległości podatkowe spółki z ograniczoną odpowiedzialnością odpowiadają solidarnie całym swoim majątkiem członkowie jej zarządu, jeżeli egzekucja z majątku spółki okazała się w całości lub w części bezskuteczna, a członek zarządu nie wykazał, że we właściwym czasie zgłoszono wniosek o ogłoszenie upadłości lub wszczęto postępowanie zapobiegające ogłoszeniu upadłości (postępowanie układowe) albo niezgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości lub niewszczęcie postępowania zapobiegającego ogłoszeniu upadłości (postępowania układowego) nastąpiło bez jego winy.

Ustawodawca poprzez odesłanie zawarte w art. 31 oraz art. 32 ustawy systemowej określił odpowiedzialność członków zarządu spółki kapitałowej za zaległości z tytułu składek analogicznie do uregulowanej w art. 116 Ordynacji podatkowej odpowiedzialności za zobowiązania podatkowe. Powołana norma prawna obciąża Zakład wykazaniem bezskuteczności egzekucji, natomiast członka zarządu wykazaniem okoliczności wyłączających jego odpowiedzialność.

Sąd przywołał wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 6 marca 2003 roku zgodnie z którym do orzeczenia o odpowiedzialności członka zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością organ podatkowy jest obowiązany wykazać jedynie okoliczności pełnienia obowiązków członka zarządu w czasie powstania zobowiązania podatkowego, które przerodziło się w dochodzoną zaległość podatkową spółki oraz bezskuteczność egzekucji przeciwko spółce, bowiem ciężar wykazania którejkolwiek okoliczności uwalniającej od odpowiedzialności spoczywa na członku zarządu (wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 6 marca 2003 roku. sygn. akt SA/Bd 85/03, Legalis nr 59396).

Sąd przywołał ponadto uchwałę 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 13 maja 2009 roku w myśl której bezskuteczność egzekucji z majątku spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, o której mowa w art. 116 § 1 ustawy Ordynacja podatkowa może być stwierdzona wyłącznie w postępowaniu w sprawie egzekucji należności z tytułu składek. Bezskuteczność taka może być jednak wykazana nie tylko na podstawie postanowienia o umorzeniu postępowania egzekucyjnego, ale także w inny sposób. Faktyczna bezskuteczność egzekucji, nie stanowi bowiem obligatoryjnej, a jedynie fakultatywną przesłankę umorzenia postępowania egzekucyjnego (uchwała Składu Siedmiu Sędziów Sądu Najwyższego - Izba Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych z dnia 13 maja 2009 roku, sygn. akt I UZP 4/09, Legalis Numer 128096).

Sąd wskazał, że do organu rentowego należało wykazanie, że w okresie, w którym powstała zaległość z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne, wnioskodawca pełnił funkcję członka zarządu oraz że egzekucja

tych zobowiązań z majątku spółki okazała się bezskuteczna. W ocenie Sądu dowody potwierdzające istnienie wyżej wymienionych okoliczności zostały złożone do akt sprawy. Poza sporem pozostaje, że w okresie pełnienia przez wnioskodawcę funkcji członka zarządu w (...) Spółce z o.o. nie zostały opłacone składki na ubezpieczenia społeczne pracowników za okres luty 2012 – marzec 2013, w łącznej kwocie 463 866,34 złotych, jak również to, że w postępowaniu upadłościowym wierzyciel nie uzyskał żadnego zaspokojenia.

Sąd podniósł, że członek zarządu może uwolnić się od takiej odpowiedzialności, jeżeli wykaże, że:

- 1) we właściwym czasie złożył wniosek o ogłoszenie upadłości lub wszczęto postępowanie zapobiegające upadłości albo
- 2) niezgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości albo niewszczęcie postępowania zapobiegającego upadłości (postępowania układowego) nastąpiło bez jego winy.

Wykazanie przesłanek negatywnych orzeczenia o odpowiedzialności członka zarządu, to jest złożenia we właściwym czasie wniosku o ogłoszenie upadłości lub wszczęcie w takim czasie postępowania układowego, bądź też że zaniechanie złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości lub niewszczęcie postępowania nie było zawinione, obciąża członka zarządu, w tym przypadku wnioskodawcę.

Wnioskodawca złożył wniosek o ogłoszenie upadłości ostatecznie w dniu 4 marca 2013 roku i był zobowiązany w niniejszym postępowaniu wykazać, iż wniosek ten został złożony we właściwym czasie, biorąc pod uwagę obiektywny miernik staranności, nie zaś swoje subiektywne przekonanie.

Zdaniem Sądu w orzecznictwie nie budzi ponadto wątpliwości, że ocena okoliczności czy zgłoszenie upadłości nastąpiło we „właściwym czasie”, powinna być dokonywana w świetle przepisów prawa upadłościowego (por. m.in. uchwała siedmiu sędziów NSA z dnia 10 sierpnia 2009 roku, II FPS 3/09, dostępna w CBOSA). Stosownie zatem do art. 10 ustawy z dnia 28 lutego 2003 roku prawo upadłościowe (Dz. U. z 2017 roku, poz. 2334, tekst jedn. ze zm.), upadłość ogłasza się w stosunku do dłużnika, który stał się niewypłacalny. Zgodnie z art. 11 ust. 1 i 2 wskazanej ustawy dłużnika uważa się za niewypłacalnego, jeżeli nie wykonuje swoich wymagalnych zobowiązań pieniężnych. Dłużnika będącego osobą prawną albo jednostką organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, uważa się za niewypłacalnego także wtedy, gdy jego zobowiązania przekroczą wartość jego majątku, nawet wówczas, gdy na bieżąco te zobowiązania wykonuje. Przepis art. 21 ust. 1 i 2 ustawy prawo upadłościowe stanowi zaś, że dłużnik jest obowiązany, nie później niż w terminie dwóch tygodni od dnia, w którym wystąpiła podstawa do ogłoszenia upadłości, zgłosić w sądzie wniosek o ogłoszenie upadłości. Jeżeli dłużnikiem jest osoba prawna albo inna jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, obowiązek, o którym mowa w ust. 1, spoczywa na każdym, kto ma prawo go reprezentować sam lub łącznie z innymi osobami.

W świetle przedstawionej wyżej wykładni art. 116 § 1 pkt 1 lit. a) ustawy Ordynacja podatkowa, wniosek o ogłoszenie upadłości zostaje zgłoszony w czasie właściwym, jeżeli jest to uczynione w takim czasie, że wierzyciele mają możliwość przynajmniej częściowego zaspokojenia swoich roszczeń. Natomiast sytuacja na rynku usług budowlanych, stan wykonywanych robót budowlanych oraz ich specyfika, mogą mieć wpływ na sytuację finansową oraz ekonomiczną spółki, a więc i na powstanie stanu jej niewypłacalności w rozumieniu art. 11 ustawy prawo upadłościowe. Członkowie zarządu mogą podejmować szereg czynności w celu zapobieżenia stanowi niewypłacalności, ale gdy do niewypłacalności dojdzie – mają oni obowiązek zgłoszenia wniosku o upadłość i muszą to uczynić we właściwym czasie. Zauważyć należy, że zdarzenia zaistniałe po upływie właściwego czasu na zgłoszenie wniosku o upadłość Spółki nie mogą żadnego znaczenia dla określenia tego czasu.

Sąd dodał, iż bez wątpienia nie można odmówić członkowi zarządu prawa do podjęcia ryzyka i niezgłoszenia wniosku o upadłość spółki pomimo wystąpienia stosownych ku temu przesłanek ustawowych w sytuacji, gdy według jego oceny istnieją powody, aby zakładać – jak to uczynił wnioskodawca – „pozytywny rozwój sytuacji finansowej spółki”. Jeżeli jednak członek zarządu takie ryzyko podejmuje, musi to czynić ze świadomością odpowiedzialności z tym związanej i liczyć się z tym, że w przypadku dokonania błędnej oceny sytuacji rodzącej w konsekwencji choćby częściową

niemożność zaspokojenia długów przez spółkę, sam będzie musiał ponieść subsydiarną odpowiedzialność za te długi (wyroki Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 25 października 2016 roku, II FSK 2557/14; z dnia 7 września 2017 roku, I FSK 5/16).

Sąd zwrócił uwagę, że jak wynika ze złożonych przez organ rentowy raportów oraz opinii biegłego, za okres od lutego do maja 2012 roku na trzech funduszach (FUS, FUZ, FP i FGŚP) występowały różnice składek do zapłaty, co oznacza, że składki nie były opłacone w należnej wysokości, natomiast od czerwca 2012 roku do marca 2013 roku opłacono jedynie część składek na FUS (różnica składek). Natomiast pozostałe fundusze oraz koszty upomnień w ogóle nie zostały opłacone.

Począwszy od należności za maj 2012 roku, spółka zaniechała płatności składek na FUZ, FP i FGŚP, a wpłaty na poczet składek na FUS miały charakter symboliczny, gdyż były to niewielkie kwoty. Fakt ten należy uznać za zaprzestania regulowania wymagalnych zobowiązań wobec ZUS. Ustawowym terminem płatności składek za maj 2012 roku był dzień 15 czerwca 2012 roku.

Ustalenia powyższe dają podstawę do stwierdzenia, że tym samym wypełniona została norma prawna określona w art. 11 prawa upadłościowego do uznania spółki za niewypłacalną. Stąd też stosownie do treści art. 21 ust. 1 powołanej ustawy, spółka zobowiązana była zgłosić wniosek o ogłoszenie upadłości w ostatecznym terminie do dnia 29 czerwca 2012 roku.

Sąd zatem ocenił, że zgłoszenie wniosku o upadłość spółki w dniu 4 marca 2013 roku było spóźnione i nie miało miejsca we właściwym czasie w rozumieniu art. 116 Ordynacji podatkowej.

Sąd Okręgowy zgodził się z wyrokiem Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 25 października 2016 roku, II FSK 2557/14, że przyczyna niewypłacalności, związana z zaprzestaniem wykonywania wymagalnych zobowiązań sprawia zatem, że badanie „właściwego czasu” na zgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości z tego właśnie powodu nie wymaga analizy stanu majątku spółki i tego, czy zobowiązania przekraczają jego wartość. W takim przypadku istotny jest obiektywny stan nieregulowania wymagalnych zobowiązań.

Jednakże w toku niniejszego postępowania, w oparciu o opinię biegłego Sąd ustalił, iż w dniu złożenia wniosku o upadłość spółki (4 marca 2013 roku) cały majątek spółki stanowił zabezpieczenie kredytów.

W bilansie spółki sporządzonym na dzień 31 grudnia 2010 roku spółka wykazała zobowiązania w wysokości 6 746 802,55 złotych i wartość majątku w kwocie 6 535 678,87 złotych. Tego dnia zobowiązania przekroczyły wartość majątku o kwotę 211 123,69 złotych.

Ustalenia powyższe dają podstawę do stwierdzenia, że w świetle art. 11 ust. 2 ustawy z dnia 28 lutego 2003 roku Prawo upadłościowe i naprawcze (Dz. U. z 2015 roku, poz. 233 z późn. zm.) w brzmieniu obowiązującym do dnia 31 grudnia 2015 roku spółkę (...) należy uznać za niewypłacalną w dniu 31 grudnia 2010 roku. Fakt ten był podstawą do ogłoszenia upadłości i stosownie do przepisów art. 21 ust. 1 powołanej ustawy, spółka zobowiązana była zgłosić w sądzie stosowny wniosek w terminie dwóch tygodni od dnia, w którym wystąpiła podstawa do ogłoszenia upadłości. Znajdujący się w aktach ubezpieczeniowych bilans za 2010 rok nie posiada daty jego sporządzenia. Sprawozdanie to zostało zatwierdzone w dniu 31 marca 2011 roku uchwałą numer(...)przez Zgromadzenie Wspólników (...) Spółki z o.o. . Za ten dzień 31 marca 2011 roku można również przyjąć za datę zaistnienia podstawy do ogłoszenia upadłości, stąd też termin do zgłoszenia wniosku o upadłość spółki upłynął w dniu 14 kwietnia 2011 roku.

Jak wynika z opinii biegłego, biorąc pod uwagę fakt przekroczenia wartości majątku spółki przez zobowiązania na koniec 2010 roku, a także ustanowienie zabezpieczenia kredytów na majątku oraz niespłacone zobowiązania z tytułu umów leasingu na dzień złożenia wniosku o upadłość spółka nie miała możliwości nawet częściowego zaspokojenia wierzytelności organu rentowego.

Sąd I Instancji stwierdził zatem, iż wniosek o upadłość spółki z dnia 4 marca 2013 roku nie został złożony przez wnioskodawcę we właściwym czasie.

Zdaniem Sądu bez znaczenia dla niniejszego postępowania pozostaje postanowienie Sądu Okręgowego w Białymstoku w sprawie o sygn. akt VII Ga 309/16. Powyższa sprawa dotyczyła orzeczenia w stosunku do wnioskodawcy zakazu prowadzenia działalności na własny rachunek oraz pełnienia funkcji członka rady nadzorczej, reprezentanta lub pełnomocnika w spółce handlowej, przedsiębiorstwie państwowym, spółdzielni, fundacji lub stowarzyszeniu osoby na podstawie art. 373 prawa upadłościowego. W niniejszym postępowaniu przedmiotem rozpoznania Sądu jest natomiast solidarna odpowiedzialność wnioskodawcy jako członka zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością za nieopłacone zobowiązania tej spółki, oceniana w reżimie art. 116 Ordynacji podatkowej. Przedmiot rozpoznania w obu sprawach jest zatem inny i nie ma możliwości zrównania rozstrzygnięć, jakie mogą zapaść w każdej ze spraw.

Sąd także zwrócił uwagę na utrwalone stanowisko orzecznicze, iż za niecelowe należy uznać, badanie przez Sąd zawinienia w niezgłoszeniu wniosku o ogłoszenie upadłości bądź wszczęcie postępowania układowego. Do badania istnienia przesłanki winy bądź jej braku można przejść jedynie wtedy, gdy ustalono, że nie został zgłoszony wniosek o ogłoszenie upadłości (nie wszczęto postępowania układowego). Gdy wniosek o ogłoszenie upadłości został zgłoszony art. 116 § 1 pkt 1 lit. b Ordynacji podatkowej nie znajduje w ogóle zastosowania i nie ma potrzeby rozważania przesłanki winy (jej braku) po stronie członka zarządu spółki. W art. 116 § 1 pkt 1 lit. b Ordynacji podatkowej ustawodawca nie odwołał się bowiem do „właściwego czasu”, tak jak zrobił to w art. 116 § 1 pkt 1 lit. a tej ustawy, co nie może pozostać bez wpływu na wynik wykładni tego przepisu (por. np. wyroki Naczelnego Sądu Administracyjnego: z 29 listopada 2012 r., sygn. akt I FSK 91/12, z 19 kwietnia 2011 r., sygn. akt I FSK 637/10, z 23 sierpnia 2012 r., sygn. akt II FSK 93/11 – dostępne na (...)) Sąd podkreślił, że w niniejszej sprawie wniosek o ogłoszenie upadłości spółki został złożony w dniu 4 marca 2013 roku, stąd kwestia samej oceny „zawinienia” wnioskodawcy w zbyt późnym złożeniu wniosku pozostaje irrelevantna.

Sąd I Instancji także zwrócił uwagę na pogląd wyrażony w uzasadnieniu wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 7 września 2017 roku (sygn. akt I FSK 5/16, Legalis nr 1688232), w którym Sąd ten, zważywszy na treść art. 116 § 1 pkt 1 lit. a) ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa wskazał, iż można uznać, że członek zarządu spółki z należyłą starannością podejmuje działania zmierzające do wszczęcia postępowania upadłościowego, jeżeli skutkiem tych działań jest zgłoszenie wniosku o upadłość spółki w takim czasie, że zapewniona jest ochrona wierzycieli poprzez umożliwienie każdemu z nich przynajmniej częściowego zabezpieczenia. Innymi słowy, to złożenie wniosku we właściwym czasie świadczy o tym, że członek zarządu działał z należyłą starannością, a nie odwrotnie. Podsumowując, dla przyjęcia odpowiedzialności członka zarządu spółki za zobowiązania z tytułu nieopłacenia składki na ubezpieczenie społeczne konieczne jest ustalenie, że zobowiązania te powstały w czasie pełnienia przez niego obowiązków członka zarządu, przetrwały w zaległości spółki, a egzekucja przeciwko spółce okazała się bezskuteczna (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 3 marca 2004 r., III AUa 477/03, OSA z 2004 roku, Nr 12, poz. 28).

Sąd podniósł, że fakt powstania zaległości z tytułu składek w okresie pełnienia przez M. K. (1) funkcji członka zarządu (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością nie był sporny w niniejszej sprawie. To samo dotyczy faktu bezskuteczności egzekucji, organ rentowy zgłosił bowiem wierzytelności, które obejmuje zaskarżona decyzja, do masy upadłości i nie zostały one zaspokojone w toku postępowania upadłościowego. Tym samym Zakład Ubezpieczeń Społecznych wykazał obciążające go procesowo podstawy do ustalenia odpowiedzialności M. K. (1) za zaległości wobec ZUS, objęte zaskarżoną decyzją. Natomiast skarżący nie wykazał okoliczności uwalniających go od tej odpowiedzialności. Z opinii biegłego sądowego z zakresu rachunkowości, finansów i operacji gospodarczych jednoznacznie wynika, iż wniosek o ogłoszenie upadłości nie został złożony we właściwym czasie.

O kosztach procesu Sąd orzekł w oparciu o art. 98 § 1 i § 3 k.p.c., zgodnie z którym strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu), do których zalicza się także wynagrodzenie reprezentującego stronę pełnomocnika. Zgodnie z art. 98 § 4 k.p.c. wynagrodzenie radcy prawnego regulują odrębne przepisy.

Sąd wskazał, że w niniejszej sprawie zastosowanie będzie miało rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. z 2015 r., poz. 1078, tekst jednolity). Zgodnie z § 6 pkt 7 tego rozporządzenia stawki minimalne w sprawach cywilnych, ze stosunku pracy i ubezpieczeń społecznych wynoszą (przy wartości przedmiotu sporu powyżej 200 000 złotych) kwotę 7 200 złotych. Ponadto pełnomocnik organu rentowego złożyła w niniejszej sprawie spis poniesionych kosztów (k. 268 a.s.), w którym wskazała koszty dojazdów na rozprawy przed Sądem, wynoszące kwotę 2 507,40 złotych. Tym samym zasadnym było zasądzenie w punkcie II wyroku od M. K. (1) na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B. kwoty 9 707,40 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu.

Mając to wszystko na uwadze, na podstawie powołanych przepisów oraz na mocy art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji wyroku.

Z wyrokiem tym nie zgodził się wnioskodawca. Wniósł apelację. Zaskarżył wyrok w całości zarzucając:

1. Sprzecznosc istotnych ustaleń Sądu ze zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym t.j.:

a) bezzasadne ustalenie przez organ rentowy, iż M. K. (1) jako prezes zarządu (...) Sp. z o.o. ze swej winy w niewłaściwym czasie zgłosił wniosek o ogłoszenie upadłości w sytuacji, gdy z prawidłowej oceny materiału dowodowego wynika wprost, iż odwołujący się jako były prezes zarządu (...) Sp. z o.o. w toku działalności spółki, w dobrej wierze i przy poparciu wierzycieli, podjął konkretne działania mające na celu ratowanie spółki przed upadłością, które w istniejącej sytuacji rynkowej dawały realne i duże szanse powodzenia, a zatem właściwym czasem do ogłoszenia upadłości był moment, w którym zrealizowanie planu ratowania spółki stało się niemożliwe z przyczyn nie zależnych od zarządu spółki, co w konsekwencji powoduje, iż odwołującemu się nie można przypisać winy za niezgłoszenie we właściwym czasie wniosku o ogłoszenie upadłości spółki;

b) nieuzasadnione wskazanie, iż w niniejszej sprawie bez znaczenia pozostawało postanowienie Sądu Okręgowego w Białymstoku w sprawie VII Ga 309/16 w sytuacji, gdy co prawda rozstrzygnięcie zapadło na podstawie art. 373 ustawy Prawo upadłościowe, jednakże podstawowym elementem ustalenia odpowiedzialności byłych członków zarządu spółek handlowych w oparciu o ten przepis jest stwierdzenie, iż osoby te ze swojej winy będąc zobowiązane do tego z mocy ustawy, nie złożyły w ustawowym terminie wniosku o ogłoszenie upadłości, co w zasadzie dotyczy jednolitej podstawy, która kreuje zarówno odpowiedzialność zbliżoną do odpowiedzialności karnej, jaką jest orzeczenie zakazu, o jakim mowa w art. 373 ustawy prawo upadłościowe, jak i odpowiedzialność odszkodowawczą z art. 116 ustawy ordynacja podatkowa.

2. Obrazę przepisów prawa materialnego t.j.:

a) art. 116 §1 pkt 1 lit a oraz lit. b ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r Ordynacja Podatkowa w zw. z art. 31 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych poprzez ich błędną wykładnię i przyjęcie przez Sad, iż w przypadku złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości po właściwym terminie prawnie irerelevantnym jest ocena winy osoby obowiązanej do jego złożenia w przekroczeniu tego terminu w sytuacji, gdy podstawa do uchylenia się członka zarządu od odpowiedzialności określonej w art. 116 o.p. jest przede wszystkim wykazanie braku winy w niezgłoszeniu wniosku w terminie, a zarazem przesłanka ta obejmuje również sytuacje, w której członek zarządu posiada plan działania i widzi realne szanse na uratowanie spółki zaś dla realizacji swojego planu podejmuje ryzyko gospodarcze i nie zgłasza wniosku o ogłoszenie upadłości spółki nawet w wypadku jeżeli ostatecznie plan te się nie powiedzie;

b) art. 116 §1 pkt 1 lit b ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r Ordynacja Podatkowa w zw. z art. 31 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych poprzez ich niewłaściwe zastosowanie i ustalenie odpowiedzialności odwołującego się za zaległości publicznoprawne objęte decyzją ZUS w sytuacji gdy M. K. (1) jako byłemu prezesowi zarządu spółki ze względu na podjęte prze niego działania zmierzające do ratowania podmiotu gospodarczego ustalone jako bezsporne w toku postępowania w sprawie, a także wobec niepodejmowania przez

organ rentowy jako wierzyciela żadnych działań zmierzających do wyegzekwowania przysługujących mu należności przez okres ponad roku od ich powstania nie można przypisać winy za niezgłoszenie we właściwym czasie wniosku o ogłoszenie upadłości spółki uzasadniających przeniesienie odpowiedzialności za zaległości publicznoprawne spółki.

Mając na względzie te zarzuty wnioskodawca wniósł o :

– uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd pierwszej instancji ewentualnie

– o zmianę wyroku w całości i nieobciążanie M. K. (2) jako byłego prezesa zarządu (...) Sp. z o.o. z siedzibą w B. odpowiedzialnością za zobowiązania spółki z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne oraz Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych.

Skarżący wniósł również o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje

Apelacja jest bezzasadna.

Sąd Apelacyjny podziela ustalenia faktyczne i ocenę prawną Sądu I instancji.

Apelacja zarzucając Sądowi I Instancji sprzeczność istotnych ustaleń Sądu ze zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym stanowi jedynie polemikę z prawidłowymi ustaleniami tego Sądu. W ocenie Sądu Apelacyjnego, Sąd I instancji dokonał oceny zgodnie z zasadą swobodnej oceny dowodów określonej w treści art. 233 § 1 k.p.c. Na tej podstawie Sąd ten, w sposób bezstronny, racjonalny i wszechstronny rozważył materiał dowodowy jako całość, dokonując wyboru określonych środków dowodowych i ważąc ich moc oraz wiarygodność, odniósł je do pozostałego materiału dowodowego (por. orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 10 czerwca 1999 roku, II UKN 685/98, OSNAPiUS 2000/17/655; Kodeks Postępowania Cywilnego. Komentarz, T. Ereciński (red.), Lexis Nexis 2007, str. 552 i nast.).

Na wstępie stwierdzić należy, że apelujący nie kwestionuje podstawowego ustalenia Sądu (wynikającego z opinii biegłego K.), że wnioskodawca nie złożył wniosku o ogłoszenie upadłości w właściwym terminie. Sąd I instancji ustalił, że spółka stała się niewypłacalna w dniu 31 grudnia 2010 r. i że sprawozdanie zostało zatwierdzone przez Zgromadzenie Wspólników Spółki 31 marca 2011 r. W związku z tym termin do zgłoszenia wniosku o upadłość upłynął 14 kwietnia 2011 r. Natomiast analizując przesłankę niewykonywania wymagalnych zobowiązań pieniężnych Sąd I instancji ustalił (także na podstawie opinii biegłego) że spółka zaniedbała płatności składek na FUZ, FP i FGSP za maj 2012 r. Ustawowym terminem płatności składek za ten miesiąc był 15 czerwca 2012 r. W związku z tym wniosek o upadłość winien być złożony do 29 czerwca 2012 r.

Podkreślenia wymaga, że zbieżny wniosek co do tego, że wnioskodawca winien złożyć wniosek o ogłoszenie upadłości do 14 kwietnia 2011 r. zawiera także opinia biegłej H. K. wywołana w sprawie VIII GZd 9/15.

Apelujący upatruje jednak zwolnienia się od odpowiedzialności z tytułu składek w braku swojej winy. Dokonuje przy tym własnej interpretacji przepisu art.116 Ordynacji Podatkowej podnosząc, że skoro element winy brany jest pod uwagę przy ocenie niezłożenia wniosku o ogłoszenie upadłości, to przesłanka winy winna być również badana w przypadku złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości po terminie.

Stanowisko apelującego opiera się na nieprozumieniu. Przepis art.116 §1 pkt 1 a nakazujący badać, czy członek zarządu złożył wniosek we właściwym czasie uwzględnia bowiem także element zawinienia. W rozumieniu prawa cywilnego wina jest brakiem działania z należytą starannością. Dokonując wykładni art.116 § 1 pkt 1 a Ordynacji należy mieć na względzie, że przepis ten służy ochronie wierzycieli, którzy nie mogą być narażeni(w przypadku niewypłacalności) na dalszy spadek wartości majątku spółki bądź realizowanie przez spółkę interesu tylko niektórych wierzycieli. Wymóg działania z należytą starannością(i zawarty w nim element zawinienia) odnosi się zatem w pierwszym rzędzie do ochrony interesu wierzycieli. Stąd właśnie we właściwym czasie, niezwłocznie, to jest zasadniczo

w terminie 2 tygodni od wystąpienia przesłanek określonych w art.111 Ordynacji członek zarządu winien złożyć wniosek o ogłoszenie upadłości. Nie wyłącza braku należytej staranności podjęcie przez członka zarządu ryzyka prowadzenia dalszej działalności(próby zawarcia nowych kontraktów w nadziei na uzyskanie płynności finansowej i spłaty zadłużenia). Być może członek zarządu działa tu za należyłą starannością mając na względzie interes spółki, ale nie wierzycieli. Wierzyciele nie mogą być narażeni na zagrożenie swych interesów poprzez podejmowanie dalszego ryzyka gospodarczego przez Spółkę i winni mieć możliwość zaspokojenia swoich wierzytelności z majątku spółki. Zauważyć także wypada, że instytucją służącą porozumieniu się z wierzycielami spółki niewypłacalnej w celu dalszego prowadzenia działalności gospodarczej jest postępowanie układowe. Brak jest w aktach danych wskazujących na zamiar zawarcia układu.

Tak zatem podstawowy argument apelacji, że Sąd nie uwzględnił faktu, iż wnioskodawca nie złożył wniosku o upadłość właściwym czasie bo działał w sposób niezawiniony jest chybiony. Skoro bowiem nie złożył tego wniosku w terminach wskazanych w opinii biegłego, choć miał świadomość kondycji spółki i nierealizowania wymagalnych zobowiązań, to znaczy, że nie dochował należytej staranności nie podejmując działania służącego ochronie interesu wierzycieli. Pogląd taki prezentowany jest także w orzecznictwie sądów administracyjnych. „Przesłanki uwolnienia się przez członka zarządu spółki od odpowiedzialności za jej zobowiązania dotyczą w istocie wykazania należytej staranności w działaniach zmierzających do wystąpienia o wszczęcie postępowania upadłościowego (układowego). Nie spełnia tego wymagania nawet podjęcie stosownych czynności w tym kierunku, jednak niepozwalających na osiągnięcie celu postępowania upadłościowego, np. zgłoszenie wniosku, ale nie we właściwym czasie.”(wyrok WSA w Gliwicach z 15 listopada 2018 r., I SA/Gl 526/18.

Przywołać należy także utrwalone już stanowisko sądów, zgodnie z którym członek zarządu nie może się uwolnić od odpowiedzialności za zaległe zobowiązania składkowe nawet wskazując na sensowne działania podjęte w celu poprawy rentowności spółki, jeśli nie przyniosły one oczekiwanych efektów. Prowadząc działalność w trudnej sytuacji gospodarczej, jak również podejmując działania naprawcze mające na celu ratowanie spółki, organ zarządczy podejmuje działania należące do kategorii tzw. ryzyka gospodarczego, a zatem powinien liczyć się, z koniecznością ogłoszenia upadłości spółki w sytuacji, gdy podejmowane działania nie przyniosą zamierzonego rezultatu lub poniesieniem odpowiedzialności za nagromadzone długi. Nie stanowi zatem przesłanki egzoneracyjnej z art. 116 § 1 pkt 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa przygotowanie programu naprawczego (np. propozycja sprzedaży części przedsiębiorstwa spółki, czy pozyskania inwestora strategicznego), który nie został zrealizowany w szczególności, gdy spółka nie dysponuje żadnymi środkami, które w rzeczywistości przyczyniłyby się do naprawy jej finansów(wyrok SN z 8 grudnia 2015 r.II UK 435/14).

Przenosząc to na grunt niniejszej sprawy stwierdzić należy, że wnioskodawca zaniechał odprowadzenia składek na ubezpieczenia społeczne, zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za pracowników zatrudnionych w spółce. Jak wynika z zaskarżonej decyzji niezapłacone składki opiewają na kwotę ponad 400 000 zł Nie składając wniosku o ogłoszenie upadłości wnioskodawca godził w interes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych jak i pracowników albowiem wysokość odprowadzonych składek będzie miała bezpośrednie przełożenie na wysokość należnych pracownikom w przyszłości świadczeń emerytalnych.

Nie jest także zasadny zarzut nieuwzględnienia przez Sąd I instancji postanowienia Sądu Okręgowego w Białymstoku z 13 stycznia 2017 r. zapadłego w sprawie VII Ga 309/16. Przede wszystkim Sąd Okręgowy miał na uwadze treść tego postanowienia, czemu dał wyraz na str. 15 uzasadnienia. Sąd I instancji trafnie jednak podkreślił, że inne są przesłanki odpowiedzialności w sprawie o przeniesienie odpowiedzialności z tytułu składek na członka zarządu, a inne w sprawie o orzeczenie zakazu prowadzenia działalności gospodarczej. W pierwszym przypadku przedmiotem badania jest to, czy wniosek o ogłoszenie został złożony we właściwym czasie, w drugim zaś kwestia winy w niedochowaniu terminu do złożenia wniosku o upadłość. Jak trafnie wskazał Sąd I instancji przesłanka winy na gruncie przepisów Ordynacji została wyodrębniona i winna być badana jedynie w przypadku niezłożenia wniosku o ogłoszenie upadłości. W przypadku zaś złożenia takiego wniosku z opóźnieniem bada się przesłankę właściwego czasu do złożenia tego wniosku. Rzeczywiście, Sąd Okręgowy w Białymstoku uznał, że „możliwość przypisania uczestnikowi postępowania winy w niezłożeniu wniosku o ogłoszeni upadłości budzi poważne wątpliwości”. Sąd stwierdził, że zasadniczym celem

uregulowania zawartego w art.373 prawa upadłościowego i naprawczego jest eliminowanie z obrotu nieuczciwych jego uczestników, a za takiego nie można uznać uczestnika postępowania. W kontekście tej regulacji i jej celu Sąd uznał, że podejmowane przez wnioskodawcę działania zmierzające do poprawy sytuacji ekonomicznej spółki stanowi o braku jego zawinienia. Tym postanowieniem Sąd Okręgowy nie był jednak związany, a jego ocena, że wnioskodawca nie złożył wniosku o upadłość we właściwym czasie znajduje pełne oparcie w zgromadzonym materiale dowodowym. Skoro zatem ziściły się przesłanki warunkujące przeniesienie odpowiedzialności za składki na wnioskodawcę, to Sąd I instancji nie naruszył wskazanych w apelacji przepisów prawa materialnego.

Z powyższych przyczyn na podstawie art. 385 k.p.c. Sąd Apelacyjny orzekł jak w sentencji.

Orzeczenie o kosztach postępowania apelacyjnego znajduje oparcie w art. 98 k.p.c. w zw. z § 2 pkt 7 i § 10 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.